

Приказ на учебниците: *Liber Latinus I* (Весна Димовска, Маргарита Бузалковска-Алексова, Митко Чешларов, Елена Џукеска. Алби, 2002.) и *Liber Latinus II* (Весна Димовска и Митко Чешларов. Алби, 2002.)

Весна Томовска
Филозофски факултет, Скопје
Институт за класични студии
vetom@systasis.org.mk

Учениците од средните училишта кои одбрале да го учат латинскиот јазик како почетен (во прва или некоја друга година) или како продолжителен (во втора или некоја друга година) курс во оваа учебна година имаат сериозна прилика да се уверат дека го направиле вистинскиот избор. За ова се погрижија авторите на учебниците *Liber Latinus I* и *Liber Latinus II*, кои направиле книги кои покажуваат не само што треба да се научи, туку и како и зошто треба да се учи.

И двата учебника се составени според иста методолошка конструкција и еднаква структурна мапа на распоред на содржините. Материјалот во секој од двата учебника хоризонтално е поделен во единаесет поглавја: Caput I-XI, од кои секое обликува некаква целина во однос на задачите и темите кои се обработуваат во секое поглавје посебно. Материјалот вертикално е сегментиран во неколку слоеви на различни содржини кои во рамките на едно поглавје прават една целина, а на рамниште на целата книга претставуваат постепено градирано ниво на стекнување и усвојување знаења од латинскиот јазик и од римската култура и начин на живот. Тоа се следните делови:

Exempla docent (Примерите поучуваат): одбрани реченици или текстови, најчесто во автентичен облик превземени од дела на римските автори, кои служат како основа за усвојување на граматичките содржини. Она што го покажува грижливиот однос на авторите кон ученикот е настојувањето секоја синтаксичка категорија (функција во реченицата) да биде графички издвоена со посебен вид букви. Ова е од голема помош за полесно ориентирање на учениците во реченицата, особено кога се нема некое претходно искуство со јазичен систем во кој има падежи.

Вториот дел Grammatica Latina (Латинска граматика) е всушност презентација на граматичките содржини од фонетика и морфологија (I) и синтакса (II), но покрај експликација на теоретскиот материјал содржи и бројни примери проследени со превод на македонски јазик, со детални укажувања за начинот на изговор и транскрипција и со паралели во современите странски јазици.

Во наредниот дел *Pensa A, B, C* (Вежби) новоусвоеното знаење од претходните делови на поглавјето се аплицираат и се поврзуваат со оние содржини кои биле претходно усвоени.

De vita Romanorum (За животот на Римјаните) е оној дел кој го воведува ученикот во различни области на римската култура преку интересни и информативно добро димензионирани нарации на различни теми - историја, државно уредување, книжевност, секојдневен живот, религија, забава, театар или мода.

Она што го осмислува наученото од претходните делови на поглавјето се содржи во последните два дела од секое поглавје: *Dicta et sententiae* (Изреки и мудри мисли) и *Latina viva* (Жив латински). Внимателно одбраните изрази, фрази, мисли, изреки од една страна го дополнуваат фондусот на автентични латински текстови како парадигми за стекнување и утврдување на знаењето од латински јазик, а од друга страна на еден инструктивен и убедлив начин покажуваат колку е неточна и каква базична неупатеност открива квалификацијата на латинскиот како мртов јазик.

Овие учебници аргументирано го демантираат овој традиционален став не само со своите содржини. Графичката опрема на книгите, динамичниот распоред на материјалот кој дава широки можности за самостојна и интерактивна работа, во подробности обработениот апликативен материјал, полезните упатства за натамошно истражување и проширување на сознанијата, ги прават овие учебници привлечни за учење на латинскиот јазик со задоволство и инспиративни за методолошка обработка на материјал од овој вид.